

DE KLACHTENCOMMISSIE VAN DE STICHTING GGzE

is inzake de klacht 2021/015 van:

De heer XXXX, geboren XXXX, ten tijde van de klacht verblijvend in De Woenselse Poort, XXXX onderdeel van GGzE,

tot het navolgende oordeel gekomen.

1. Ontstaan en loop van het geding

De klachtencommissie ontving op 22 februari 2021 een klaagschrift, gedateerd eveneens 18 februari 2021, van de heer XXXX, hierna te noemen klager.

Klager heeft zich voor het opstellen van zijn klaagschrift laten bijstaan door mevrouw XXXX, Patiëntenvertrouwenspersoon. Bij de mondelinge behandeling van de klacht werd klager eveneens bijgestaan door mevrouw XXXX.

De klacht richt volgens het klaagschrift zich tegen mevrouw XXXX, psychiater en zorgverantwoordelijke van klager.

De klachtencommissie ontving op 1 maart 2021 een verweerschrift van mevrouw XXXX en de heer XXXX, regiebehandelaar en GZ psycholoog, gedateerd 26 februari 2021

Omdat klager ook schorsing van de verplichte zorg in de vorm van medicatie had verzocht heeft verweerder XXXX, samen met XXXX, verpleegkundig specialist GGZ op 22 februari 2021 ook een verweerschrift ingediend, waarin zij verzochten het verzoek om schorsing af te wijzen.

De klachtencommissie heeft geen beslissing genomen op het schorsingsverzoek omdat klager op 22 februari 2021 inmiddels zelf had aangegeven akkoord te willen gaan met het toen voorgenomen nieuwe depot.

De klachtencommissie was door de veiligheidsmaatregelen die moesten worden getroffen om de verspreiding van het Coronavirus tegen te gaan niet in de gelegenheid om klachten in fysieke aanwezigheid van klager en verweerder te behandelen. De klachtencommissie heeft de klacht daarom via een beeldverbinding behandeld. Klager en verweerder, de personen die hen bijstonden, alsmede de leden van de klachtencommissie en de secretaris van de klachtencommissie hebben deelgenomen aan de behandeling van de klacht via de beeldverbinding. De mondelinge behandeling van de klacht vond plaats op 11 maart 2021.

Tijdens die zitting is afgesproken dat partijen zouden trachten om in onderling overleg tot nieuwe afspraken te komen omtrent de behandeling, waaronder de medicatie. De klachtbehandeling is daartoe aangehouden tot 12 april 2021 met dien verstande dat indien een van partijen voor die datum aan de klachtencommissie zou laten weten dat toch een beslissing gewenst werd, de klachtencommissie in dat geval een beslissing op de klacht van klager zou nemen.

Bij e-mail van 16 maart 2021 heeft de heer XXXX namens verweerdere de klachtencommissie laten weten dat partijen niet tot overeenstemming zijn gekomen over de verdere behandeling en de klachtencommissie verzocht om een uitspraak te doen.

Klager is er blijkens de toestemmingsverklaring mee akkoord dat de commissieleden, indien nodig, het dossier inzien, eventueel door middel van fotokopieën.

2. Inhoud van de klacht

De klacht richt zich op de beslissing tot toepassing van verplichte zorg in de vorm van verplichte medicatie vanaf 1 januari 2021. Tijdens de mondelinge behandeling is echter gebleken dat klager zich richt tegen de beslissing van verweerder om met ingang van 21 januari 2021 verplichte zorg in de vorm van medicatie toe te dienen.

3. Standpunt van de klager

Klager verzoekt de klachtencommissie om zijn klacht gegrond te verklaren. Hij stelt zich op het standpunt dat hij pijn ervaart als een depot wordt gezet. Hij is bereid vrijwillig medicatie te nemen. Hij vindt dat hij niets verkeerd doet. Hij wil geen depot meer en verzoekt om een schadevergoeding.

4. Standpunt van de verweerder

Verweerder is van mening dat klager bekend is met een chronische PTSS met symptomen die verweven zijn met een persoonlijkheidsstoornis (antisociale, borderline, paranoïde en vermijdende trekken), een andere schizofreniespectrum stoornis en een stoornis als gevolg van middelengebruik. Er hebben zich volgens verweerder de afgelopen periode meerdere incidenten voorgedaan (meenemen van een mes, vernielingen in de kamer), het bespugen van een medewerker. Er is sprake van een wisselend toestandsbeeld en van achterdocht waardoor het moeilijk is om met klager contact te krijgen en met hem de samenwerking aan te gaan. Klager is erg wisselend in zijn instemming om vrijwillig medicatie te nemen. Enerzijds geeft hij regelmatig aan te begrijpen dat hij een depot krijgt, en anderzijds geeft hij dan weer aan dat niet te willen en aan te geven vrijwillig medicatie te willen nemen. Uiteindelijk, aldus verweerder, heeft klager de depotmedicatie, drang en/of motivatie steeds vrijwillig genomen.

Aangezien klager hierin dus ambivalent reageert is voor de zekerheid, aldus verweerder, de procedure ex artikel 8:9 WvGGZ ingezet, waarbij vooraf met klager hierover is gesproken en heeft de zorgverantwoordelijke zich vooraf op de hoogte gesteld van de gezondheidstoestand van klager.

Verweerder is aldus van mening dat verplichte zorg geïndiceerd is en ook voldoet aan de beginselen van proportionaliteit, subsidiariteit en doelmatigheid. Verweerder verwacht dat klager na toepassing van de verplichte zorg meer in de samenwerking zal komen waardoor ernstig nadeel kan worden afgewend.

Volgens verweerder is de wilsbekwaamheid van klager destijds ook beoordeeld.

5. Bevoegdheid klachtencommissie

Klager verblijft op grond van een zorgmachtiging die is afgegeven op 19 januari 2021 door de rechtbank Oost-Brabant in de instelling. Op personen die om die reden zijn opgenomen in een psychiatrisch ziekenhuis is op grond van de WvGGZ de klachtprocedure van deze wet van toepassing. Dat betekent dat klager bij de klachtencommissie een klacht zoals omschreven in artikel 10:3 van de WvGGZ kan indienen.

De klachtencommissie voldoet voor wat betreft haar samenstelling aan artikel 10:2 lid 3 van de WvGGZ.

De klachtencommissie heeft vastgesteld dat de klacht die klager naar voren heeft gebracht namelijk over de beslissing tot toepassen van verplichte zorg behoort tot de in artikel 10:3 genoemde verplichtingen en beslissingen op grond waarvan een patiënt een klacht kan indienen. Het klachtrecht op grond van de WvGGZ is derhalve van toepassing op de klacht die klager naar voren brengt.

6. Beoordeling

1. Formaliteiten

Op grond van artikel 8:9 Wvvgz kan de zorgverantwoordelijke, indien er sprake is van verzet als bedoeld in artikel 1:4 WvGGZ, beslissen tot het verlenen van verplichte zorg voor zover zonder die verplichte zorg het ernstig nadeel dat de psychische stoornis van betrokkende doet veroorzaken niet kan worden weggenomen. De zorgverantwoordelijke dient zijn (voorgenomen) beslissing schriftelijk aan een betrokkene mee te delen en een betrokkene te onderzoeken en de voorgenomen beslissing met een betrokkene te bespreken.

Ingevolge artikel 8.9 lid 3 Wvvgz stelt de geneesheer-directeur de betrokkene in kennis van de beslissing ex artikel 8.9 lid 1 Wvvgz van de zorgverantwoordelijke inzake de voorgenomen verplichte zorg, waarbij gewezen wordt op de mogelijkheid van het indienen van een klacht daartegen.

Uit het op 21 januari 2021 aan klager kennelijk uitgereikte formulier ex artikel 8.9 Wvvgz blijkt dat verweerder de voorgenomen beslissing om over te gaan tot verplichte zorg in de vorm van medicatie toen met klager heeft besproken en dat hij klager ook heeft onderzocht en uit het formulier ex artikel 8.9 lid 3 Wvvgz blijkt tevens dat de geneesheer-directeur klager ook op 21 januari 2021 van de voorgenomen beslissing en de mogelijkheid om daartegen een klacht in te dienen heeft gewezen.

Overigens bevindt zich in het dossier ook een aanzegging ex artikel 8:9 Wvvgz gedateerd 9 februari 2021, dat ook blijkt een brief van dezelfde datum toen ook door de geneesheer-directeur aan klager is uitgereikt, kennelijk omdat toen ook (c.q. opnieuw) verplichte zorg in de vorm van medicatie werd toegediend, maar de klachtencommissie zal de ingezette verplichte zorg beoordelen vanaf de eerste aanzegging, dus vanaf 21 januari 2021.

Klager heeft overigens tegen beide aanzeggingen toen niet direct een klacht ingediend, maar daarmee -kennelijk om voor hem van belang zijnde redenen- gewacht tot 18 februari 2021.

De klachtencommissie is van oordeel dat aan de formele voorschriften op grond van de wet is voldaan.

II. Inhoudelijke beoordeling

De klachtencommissie zal dan ook dienen te beoordelen of de op 21 januari 2021 aangezegde verplichte zorg in de vorm van verplichte medicatie op dat moment geïndiceerd was ter afwijking van ernstig nadeel als gevolg van de psychische stoornis van klager. Tevens zal de klachtencommissie beoordelen of aan de vereisten van proportionaliteit, subsidiariteit en doelmatigheid is voldaan.

De klachtencommissie is na bestudering van de rapportages en de toelichting van klager en verweerder ter zitting tot de overtuiging gekomen dat de klacht ongegrond is voor wat betreft de tot op heden toegepaste verplichte zorg, maar gegrond voor wat betreft de verplichte zorg in de vorm van medicatie naar de toekomst toe.

Immers, uit de rapportage van 21 januari 2021 (14.00 uur) blijkt nadrukkelijk:

(...) (Klager) zit er ontspannen bij (...). Is het eens met het depot aanstaande maandag, krijgt daar nog wel formulier voor omdat hij eerder ook geregeld niet blijft bij andere afspraken. Geen last van bijwerkingen. Is rustig. Wil weten hoe nu verder nu de amisulpride naar 2 dd 400 mg tablet. In principe maandag depot Cisordinol 200 mg im, dit wordt na 2 weken herhaald (...) betrokkene geeft aan eerder al depot te hebben gehad (...).

Rapportage 24 januari 2021 (13.00 uur):

Verteld dat dhr. morgenavond zijn depot krijgt. Dhr. Vond dit prima (...) Dhr. Was correct in contact.

Rapportage 25 januari 2021 (7.30 uur):

OG heeft gevraagd dat dhr. nodig had om meer te ontspannen voor zijn depot vanavond. Dhr. Gaf aan dat hij wilde weten hoe lang het duurt en hoe diep de naald gaat. OG heeft aangegeven dit door te geven aan de late dienst.

Rapportage 28 januari 2021 (13.00 uur)

XXXX ervaart geen bijwerkingen van de medicatie.

Rapportage 8 februari 2021 (7:30 uur):

*Aan dhr. benoemd dat dhr. vandaag een depot krijgt en dat het goed is hierna een stukje te lopen. OG vraagt aan dhr of dhr het goed vindt om het depot in de ochtend te krijgen voor zijn wandelmoment. Dhr zegt: nee, ik ga niet wandelen na mijn depot. Og en dhr spreken af dat het depot in de ochtend na zijn wandelmoment wordt gezet (...)
Depot wordt gezet, alles rustig verlopen, dhr gaf aan wat gespannen te zijn(...)*

Rapportage 8 februari 2021 (13.00 uur):

Vandaag heeft hij meegewerkt aan het zetten van het depot.

Rapportage 9 februari 2021 (7.30 uur):

Gaf aan dat het goed ging en dat hij het idee heeft dat het depot werkt omdat hij zich normaal voelt.

Rapportage 21 februari 2021 (7:30 uur):

Dhr. Is gevraagd of hij morgen bereid is zijn depot te nemen. Dhr verteld dat OG deze zou zetten. Dhr is akkoord.

(13:00 uur):

Dhr geeft aan het depot vrijwillig te willen gaan nemen. We geeft dhr aan dat als de uitspraak blijft dat er geen depot gezet mag worden hij dat dan ook niet meer gaat doen, dhr geeft aan wel mee te willen denken aan en andere oplossing (...).

Rapportage 23 februari 2021 (7:30 uur):

Dhr geeft aan goed te hebben geslapen en geen klachten te hebben van het depot.

Rapportage 24 februari 2021 (7:30 uur):

Dhr bevroegd naar zijn depot van afgelopen maandag. Dhr gaf een dat dit prima was verlopen.

Uit al deze rapportages leidt de klachtencommissie af dat klager steeds -en vaak zelfs heel expliciet- akkoord is gegaan met toedienen van een depot zodat van verplichte zorg geen sprake is geweest. Klager is immers steeds akkoord gegaan, heeft niet van verzet doen blijken en is voorgelicht en voorbereid door behandelaren en verpleging. Ook is steeds, nadat een depot was gezet, naar de gevolgen en de gezondheidstoestand van klager gevraagd teneinde de gevolgen daarvan te bespreken. In zoverre hebben verweerders dus adequaat en zorgvuldig gehandeld. De klacht tot het toepassen van verplichte zorg vanaf 21 januari 2021 is dus **ongegrond**. Er is immers geen verplichte zorg toegepast.

Omdat echter van ernstig nadeel uit de rapportages vanaf 21 januari 2021 niet is gebleken, kan de klachtencommissie niet anders dan oordelen dat verplichte zorg in de vorm van medicatie vanaf heden niet proportioneel is, nu klager immers inmiddels wel expliciet heeft laten blijken -onder andere door middel van zijn klacht- niet langer te willen instemmen met verplichte medicatie in de vorm van depot. Hij is bereid vrijwillig orale medicatie tot zich te nemen en heeft aangegeven de noodzaak van medicatie in te zien.

Hoewel de klachtencommissie begrijpt dat verweerders de voorkeur geven aan verplichte medicatie in de vorm van een depot en dat de resultaten blijkbaar hoopgevend zijn, gaat het wettelijk systeem desalniettemin uit van het zelfbeschikkingsrecht van een patiënt. Dat zelfbeschikkingsrecht prevaleert als een patiënt uitdrukkelijk en gemotiveerd medicatie weigert, wel de noodzaak van medicatie inziet (zoals klager) en bereid is minder vergaande alternatieven (zoals orale medicatie) tot zich te nemen.

Onder die omstandigheden, en nu bovendien van ernstig nadeel niet c.q. onvoldoende is gebleken, is de klacht van klager **gegrond** voor wat betreft verplichte medicatie vanaf heden.

Klager heeft om een schadevergoeding gevraagd. Dat verzoek zal worden afgewezen omdat immers de klacht ongegrond wordt verklaard wat betreft de toegediende medicatie tot op heden en klager dus geen schade heeft geleden.

7. Uitspraak

De klachtencommissie voornoemd, verklaart de klacht van klager over de beslissing tot toepassing van verplichte zorg in de vorm van verplichte medicatie met ingang van 21 januari 2021 **ongegrond**

Verklaart de klacht van klager, voor zover die betrekking heeft op het toepassen van verplichte zorg in de vorm van medicatie vanaf heden **gegrond**.

Wijst het verzoek om een schadevergoeding af.

ALDUS gedaan op 19 maart 2021 door de klachtencommissie van de Stichting GGzE te Eindhoven, bestaande uit de heer mr. dr. XXXX, vice-voorzitter, en de leden mw. XXXX, psychiater, en mevrouw XXXX, in tegenwoordigheid van mevrouw XXXX, secretaris.